

Jak uczyć **by** nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji
podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ontologia. Cele i metody nauczania

Jacek Wojtysiak (KUL)

Wahanie

Filozofia w szkole?

Tracę nadzieję...

Pocieszenie

„WY jesteście moją nadzieją...”

(JPII)

Sprecyzowanie

WY = nauczyciele

(+ dr Wanda Kamińska

+ prof. Adam Grobler

+ garstka innych zapaleńców)

Punkt ciężkości

NAUCZYCIELE

Podręczniki, programy, podstawy programowe itp.

to tylko (lepsze lub gorsze) pomoce

Przedmiot

Onto-logia = teoria bytu, rzeczywistości, wszystkiego, świata (uniwersum)

Meta-fizyka = teoria bardziej podstawowa niż szczegółowa wiedza o przyrodzie

(**Problem nazw**: krótko, raczej na koniec niż na początek)

Cele O-M

Odpowiedzieć na 3 pytania

Zbudować „rusztowanie” obrazu świata

Pytanie 1

Co istnieje?

(W. V. O. Quine, *O tym, co istnieje*
– filozofia współczesna!)

Metafizyka, czyli co jest

(JW, *Pochwała ciekawości*)

Pytanie 2

Co to znaczy, że coś istnieje?

Istnieje – naprawdę, najogólniej, ostatecznie

(W jaki sposób się o tym dowiadujemy i jak to wyrażamy?)

Pytanie 3

Dlaczego cokolwiek istnieje?

Dlaczego istnieje istnieje raczej coś niż nic? [1718]

(G. W. Leibniz – filozofia nowożytna!)

Por. JW., 2008

Podstawa – ad 1

- Liczby
- Atomy
- Idee (formy) - uniwersalia
- Materia
- Bóg
- Ciała i umysły

Podstawa – ad 2

- Problem tożsamości i zmienności bytu
- Opozycja: przasada – byty wtórne (zjawiska)
- Stopnie (sposoby, hierarchiczne odmiany) istnienia

Podstawa – ad 3

- Wieczny (niezmienny lub konieczny byt) – reszta złudzenie
- Trans-formacja wiecznego tworzywa
- Trans-konfiguracja wiecznych „atomów”
- **Emanacja z Absolutu**
- **Stworzenie z niczego**

Jak (na)uczyć?

1. Zadać pytanie
2. Pokazać wagę pytania
3. Szukać odpowiedzi na pytanie

Ad 1 - pytanie

Dobry nauczyciel filozofii
zaczyna od pytania
(pytanie to nie odpytywanie)

Zły zaczyna od tez
(ukrytych odpowiedzi)

Ad 2 - doniosłość

Dlaczego istnieje istnieje raczej coś niż nic?

- (1) Pytanie ważne dla życia (dlaczego jestem, choć mogłoby mnie nie być?)
- (2) ... dla „nauki” (np. skąd popularność atomizmu w historii nauki?)
- (3) ... dla religii (dlaczego Bóg?, stworzenie czy emanacja?)

Ad 3 - poszukiwanie

- Filozofia = „toczący się od setek lat dialog nt. właściwego rozumienia świata”
- Zachęta dla ucznia: włącz się w ten dialog
- Absolutna wolność dyskusji – pomysłów
- Jedyne ograniczenie: argumentuj i rozumiej argumenty innych!

Rola nauczyciela

- Akuszer dyskusji (pomysłów)
- Strażnik racjonalności dyskusji (wzajemne zrozumienie, argumenty, sprawności logiczne)

Wezwanie

Nie bój się:

uczeń i tak dojdzie do właściwych wniosków!

Lepiej później niż wcześniej!

Wcześniej = wcale!

3 x pro

Pro-stota

Pro-wokacja

Pro-mocja

Cechy dobrej prezentacji

– cechy dobrego nauczania